

เทคนิคการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมัน

Learning Techniques of German Grammar

สุภากรณ์ สุวรรณโสภาส

M.A. (German as a Foreign Language), อาจารย์

ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Abstract

Since German grammar is very different from Thai grammar, most Thai learners often think learning German is difficult and boring. Actually there are many techniques that can make learning German grammar more enjoyable. This article deals with learning techniques that are found to contribute to high achievement. From a review of related literature, the following techniques are important for the learning of German grammar: 1) understanding of grammar presentation in different textbooks by studying summaries of important grammatical rules, signs and symbols, pictures and illustrations, and 2) the understanding of learning techniques with enhance memorization and sustainable learning such as self-study, note-taking, flashcards, rhyming words and abbreviations, etc. These techniques not only help Thai learners to learn German more effectively, but can also change their attitudes towards learning German grammar .

Keywords : German grammar, learning techniques

บทคัดย่อ

หลักไวยากรณ์ภาษาเยอรมันแตกต่างจากหลักไวยากรณ์ไทยค่อนข้างมาก ทำให้ผู้เรียนชาวไทยส่วนใหญ่เข้าใจว่าการเรียนภาษาเยอรมันเรียนรู้อยากและไม่น่าสนใจ แต่ที่จริงแล้วการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมันมีเทคนิควิธีการเรียนที่หลากหลายและสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้เรียนได้ไม่น้อย บทความนี้ได้นำเสนอเทคนิคการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมันที่สำคัญ โดยรวบรวมจากหนังสืออ้างอิงที่เกี่ยวข้อง เทคนิคดังกล่าวได้แก่ 1) การเข้าใจเทคนิคการนำเสนอไวยากรณ์ด้วยกลวิธีต่าง ๆ จากหนังสือแบบเรียนภาษาเยอรมัน โดยทำความเข้าใจจากส่วนสรุปไวยากรณ์ย่อ แต่ละเรื่องเน้นเฉพาะที่สำคัญ เรียนรู้เครื่องหมายและสัญลักษณ์ในหนังสือ ตีความสัญลักษณ์ทางไวยากรณ์ หรือภาพเสมือนจริง และเข้าใจโดยอาศัยรูปภาพ และ 2) เทคนิคการพัฒนาผู้การเรียนรู้ที่ยั่งยืน เช่น เข้าใจหลักไวยากรณ์และเข้าถึงหลักไวยากรณ์ด้วยตนเอง การใช้สมุดจด บัตรคำ แผ่นจดย่อ การจดจำคำคล้องจอง หรือ อักษรย่อ เป็นต้น เทคนิคการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมันดังกล่าวนี้ นอกจากจะช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนโดยตรงแล้ว ยังอาจช่วยปรับเปลี่ยนความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเรียนไวยากรณ์ภาษาเยอรมันอีกด้วย

คำสำคัญ : ไวยากรณ์เยอรมัน เทคนิคการเรียนรู้

บทนำ

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในประเทศไทยนั้น นอกจากภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศที่มีผู้นิยมเรียนเป็นอันดับต้น ๆ แล้ว ภาษาเยอรมันก็เป็นอีกภาษาหนึ่งที่มีความสนใจจากคนไทยมาอย่างยาวนานกว่าเจ็ดสิบปี ปัจจุบันในประเทศไทยมีการเรียนการสอนภาษาเยอรมันให้แก่ผู้เรียนชาวไทยตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา แม้ว่าจำนวนของผู้ที่ต้องการเรียนภาษาเยอรมันในแต่ละสถาบันได้ลดจำนวนลงไปบ้าง เนื่องจากผู้เรียนหันไปสนใจศึกษาภาษาแถบประเทศเอเชียตะวันออก เช่น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น หรือภาษาเกาหลีมากขึ้น ทั้งนี้เพราะอิทธิพลของวัฒนธรรมภาษาแถบเอเชียตะวันออกได้เข้ามามีบทบาทต่อวัยรุ่นไทยในรูปแบบของละคร ภาพยนตร์ ดนตรี ทำให้นักเรียนนักศึกษาที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาเหล่านี้รวมไปถึงความต้องการของผู้ประกอบการที่ต้องการผู้ร่วมงานที่มีความรู้ในภาษาของ

ประเทศเอเชียตะวันออก อย่างไรก็ตามภาษาเยอรมันยังคงเป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการในหลากหลายสาขาโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการโรงแรมและการท่องเที่ยว จึงยังคงมีนักเรียน นักศึกษาจำนวนมากไม่น้อยต้องการเรียนภาษาเยอรมัน แต่ส่วนใหญ่จะประสบปัญหาเกี่ยวกับความยากในการเรียนไวยากรณ์ภาษาเยอรมัน เนื่องจากไวยากรณ์ของภาษาเยอรมัน แตกต่างจากภาษาไทยโดยสิ้นเชิงทำให้ผู้เรียนชาวไทย ส่วนใหญ่เรียนรู้และเข้าใจไวยากรณ์ภาษาเยอรมันได้ยาก อีกทั้งผู้เรียนส่วนใหญ่ยังคงกังวลเกี่ยวกับระดับคะแนนที่จะได้รับมากกว่าความรู้ที่จะนำไปประกอบอาชีพในอนาคต การเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาเยอรมันในกลุ่มผู้เรียนจึงยังเป็นประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ

กล่าวได้ว่าการเรียนไวยากรณ์ภาษาเยอรมันมีความสำคัญมากต่อผู้เรียนภาษาเยอรมันเพราะความรู้เรื่องไวยากรณ์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการฝึกทักษะ การฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาเยอรมันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหากผู้เรียนมีเทคนิคการเรียนไวยากรณ์ภาษาเยอรมันที่ดี โดยเน้นการเข้าใจและการจดจำหลักเกณฑ์ต่าง ๆ แล้ว การเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมันจะไม่เป็นเรื่องที่น่าเบื่อและไม่ซับซ้อนอีกต่อไป นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีโอกาสได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะมีผลต่อความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนอย่างยิ่งย่น บทความนี้ได้รวบรวมเทคนิคการเรียนไวยากรณ์ภาษาเยอรมันจากหนังสืออ้างอิงที่เกี่ยวข้องซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจไวยากรณ์ได้ง่ายขึ้น

เทคนิคการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมัน

Rampillon (1996 : 51-63) ได้กล่าวถึงเทคนิคการเรียนไวยากรณ์ภาษาเยอรมันที่จะช่วยให้ผู้เรียนจดจำกฎเกณฑ์ได้รวดเร็ว ส่งเสริมความเข้าใจที่มีพื้นฐานจากการเรียนและจากผู้สอนให้ดียิ่งขึ้น เทคนิคการเรียนรู้อาษาเยอรมันจึงแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ 1) การเข้าใจเทคนิคการนำเสนอไวยากรณ์ด้วยกลวิธีต่าง ๆ ในหนังสือแบบเรียนภาษาเยอรมัน และ 2) เทคนิคการพัฒนาสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืน

1. การเข้าใจเทคนิคการนำเสนอไวยากรณ์ด้วยกลวิธีต่าง ๆ ในหนังสือแบบเรียนภาษาเยอรมัน

ไวยากรณ์ภาษาเยอรมันมักจะอธิบายไว้ในหนังสือแบบเรียนทำยบท หรือหนังสือคู่มือไวยากรณ์ ผู้เรียนควรจะรู้วิธีการศึกษาไวยากรณ์จากหนังสือเหล่านี้ เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจไวยากรณ์ภาษาเยอรมันได้ง่ายขึ้น วิธีง่าย ๆ ที่ผู้เรียนสามารถทำได้มีดังนี้

1.1 ศึกษา Minigrammatiken (ส่วนสรุปย่อไวยากรณ์)

คำอธิบายไวยากรณ์ในหนังสือแบบเรียน ส่วนใหญ่จะเป็นการอธิบายไวยากรณ์โดยย่อไว้เป็นกรอบเล็ก ๆ แทรกอยู่ในแต่ละบท ที่เรียกว่า Minigrammatiken ผู้เรียนสามารถดูโครงสร้างของไวยากรณ์นั้น ๆ ได้

ภาพที่ 1 ตัวอย่าง Minigrammatiken

LEKTION 2

5. wollte - sollte - musste - konnte - durfte.

Welches Modalverb passt?

a) Anke Voller _____ Friseurin werden, aber sie _____ nicht lange in diesem Beruf arbeiten, weil sie eine Allergie bekommen hat. Deshalb _____ sie den Beruf wechseln.

b) Florian Gansel _____ eigentlich nicht Landwirt werden, aber er _____, weil seine Eltern einen Bauernhof haben. Sein Bruder _____ Bürokaufmann werden.

c) Werner Schmidt _____ eine andere Arbeit suchen, weil er einen Unfall hatte. Eigentlich _____ er nicht Taxifahrer werden, aber er _____ nichts anderes finden.

d) Paula Mars _____ eigentlich nicht Stewardess werden. Ihr Vater _____ noch eine Zahnärztin in der Familie haben. Aber sie _____ lieber reisen.

Präteritum	
wollte ...	wollte ...
konnte ...	konnte ...
durfte ...	durfte ...
sollte ...	sollte ...
musste ...	musste ...

ที่มา : Aufderstraße, H., et al., 2003 : 25

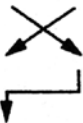
Minigrammatiken

1.2 เรียนรู้เครื่องหมายและสัญลักษณ์ในหนังสือ

ควรมีเกริ่นนำ อธิบายเกี่ยวกับเครื่องหมายในหนังสือว่าใช้เพื่ออะไร ทุกเล่มใช้แบบเดียวกันหรือไม่ และวิธีการใช้เครื่องหมายอยู่ในส่วนใดของหนังสือ จึงค่อยแสดงตัวอย่าง

ภาพที่ 2 ตัวอย่างเครื่องหมาย และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในหนังสือไวยากรณ์ภาษาเยอรมัน

Beispiele:

1		- eine nicht abgeschlossene Handlung,
2		- eine Handlung, die in der Gegenwart abgeschlossen ist,
3		- eine Handlung, die zu einem bestimmten Zeitpunkt in der Vergangenheit stattfand,
4		- Umkehrung von Satzteilen, z.B.:
Die Firma kündigt dem Angestellten.
- Dem Angestellten wurde gekündigt.
- Dem Angestellten ist gekündigt.
5		- Umwandlungen z.B. in eine andere Form:
direkte Rede → indirekte Rede
6		- in Verbindung mit ...

ที่มา : Rampillon, 1995: 68

สัญลักษณ์หมายเลข 1 : การกระทำที่ไม่สิ้นสุด

สัญลักษณ์หมายเลข 2 : เหตุการณ์ปัจจุบันที่จบลงแล้ว

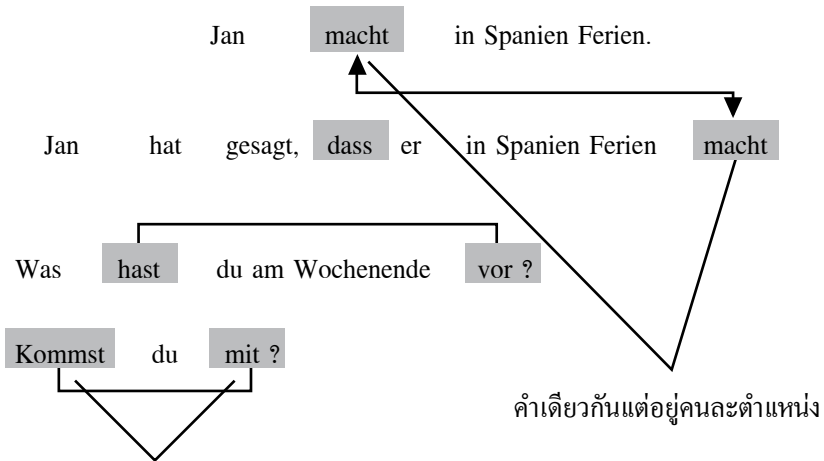
สัญลักษณ์หมายเลข 3 : เหตุการณ์ในอดีตที่เกิดขึ้นในเวลาที่กำหนดไว้

สัญลักษณ์หมายเลข 4 : ซึ่งสิ่งคำเดียวกันหน้าที่เดียวกัน แต่อยู่ในตำแหน่งที่ต่างกันหรือเปลี่ยนตำแหน่งกันได้

สัญลักษณ์หมายเลข 5 : การเปลี่ยนจากรูปแบบหนึ่งไปยังอีกรูปแบบหนึ่ง

สัญลักษณ์หมายเลข 6 : การรวมกัน

ภาพที่ 3 การแสดงเครื่องหมาย พื้นหลังทึบ เส้นเชื่อมโยง ตัวเอียง

กริยาแยกส่วน (Trennbarverb)

1.3 ติความสัญลักษณ์ทางไวยากรณ์ และรูปเสมือนจริง

1.3.1 สัญลักษณ์ทางไวยากรณ์

ผู้เรียนสามารถสังเกตและเรียนรู้ด้วยตนเองว่า คำที่อยู่ในวงรีคือ คำกริยา คำที่อยู่ในสี่เหลี่ยมผืนผ้า คือ ประธานและส่วนขยาย หรือเพื่อช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจโครงสร้างประโยคได้ง่ายและเร็วขึ้น ผู้สอนควรให้คำแนะนำในการช่วยตีความ สัญลักษณ์ทางไวยากรณ์เหล่านี้ด้วย ได้แก่

สี่เหลี่ยมผืนผ้า

วงรี

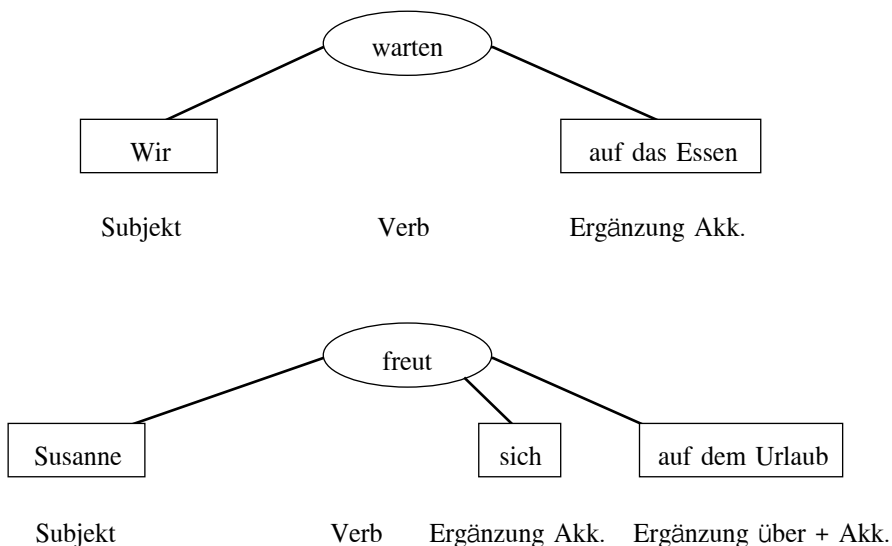
สี่เหลี่ยมจัตุรัส

วงกลม

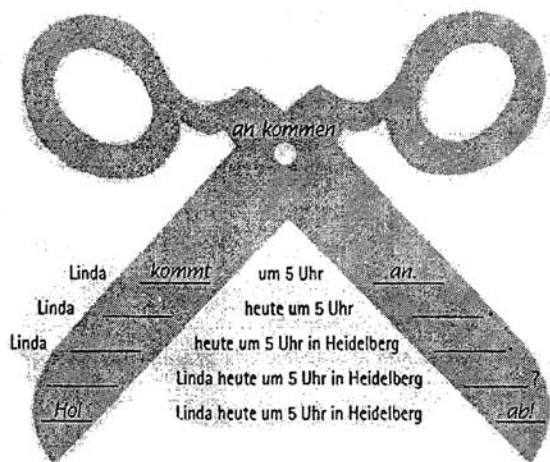
Verben mit Präpositionen

1.3.2 สัญลักษณ์ที่เป็นภาพเสมือนจริง

จากตัวอย่างข้างล่างนี้ กรรไกรใช้ประโยชน์ในการตัดและการแบ่งสิ่งของ และลักษณะของกรรไกรก็สามารถแยกได้เป็นสองส่วน เมื่อผู้เรียนเห็นภาพกรรไกรที่แยกเป็นสองแฉกจะวิเคราะห์ได้ว่า คำกริยาเหล่านี้เป็นคำกริยาที่แยกส่วนได้ ดังนั้นตัวอย่างนี้จะเป็นการอธิบายโครงสร้างไวยากรณ์ในเรื่องกริยาแยกส่วนได้โดยใช้ภาพกรรไกรเป็นตัวช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและเร็วขึ้น

ภาพที่ 4 ภาพเหมือนจริงกรรไกรที่ใช้สอนกริยาแยกส่วนได้

(Aus: Stufen International 1995: 103)

ที่มา : Vorderwülbecke, A., Vorderwülbecke, K, 1995 : 103

1.4 การเข้าใจโดยอาศัยรูปภาพ

รูปภาพเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนสามารถนึกถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นจริงและพบเห็นในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ภาษาจากการเห็นหรือการสังเกตจากรูปภาพเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายและเร็วยิ่งขึ้น ในการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมัน รูปภาพเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้นอกเหนือจากการเรียนรู้จากตัวอักษร การอธิบายหลักไวยากรณ์ภาษาเยอรมันในแบบเรียนภาษาเยอรมันในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศในปัจจุบัน จึงเน้นรูปภาพในการอธิบายมากขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหลักไวยากรณ์ได้เร็วขึ้น

ตัวอย่างการใช้รูปภาพในการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมัน มีดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 พจน์ของคำนาม

ผู้เรียนดูจากรูปภาพ หนังสือหนึ่งเล่มเป็นเอกพจน์ เขียนเป็น ein Buch และหนังสือสามเล่มเป็นพหูพจน์ เขียนเป็น drei Bücher ดังตัวอย่างนี้ ผู้เรียนจะเห็นได้ว่า คำว่า Buch ในรูปเอกพจน์ จะเปลี่ยนเป็น Bücher เมื่อคำใช้เป็นพหูพจน์ ซึ่งเป็นหนึ่งในการสร้างรูปพหูพจน์ของคำนาม ในตัวอย่างนี้เป็นการสร้างรูปคำนามที่เติม -er เมื่อเป็นพหูพจน์

ein Buch

drei Bücher

ตัวอย่างที่ 2 การอธิบายประโยค Aktiv Passiv

ผู้เรียนเรียนรู้ความหมายของประโยค Aktiv, Vorgangspassiv, Zustandspassiv โดยดูจากรูปภาพประกอบ

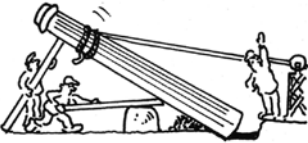
รูปประกอบคำอธิบายประโยค Aktiv คนงานสามคนกำลังยกเสาใหญ่
ประโยค Aktiv คือประโยคที่มีผู้กระทำสิ่งนั้น ๆ และผู้กระทำเป็นประธานของประโยค
Die Arbeiter richten die Säule auf (คนงานกำลังยกเสาใหญ่ต้นนี้) ประโยคนี้จะเน้น
ที่ผู้กระทำ

จากรูปประกอบคำอธิบายประโยค Vorgangspassiv ไม่มีคนงานอยู่ในรูปแต่
เสาใหญ่ต้นนี้กำลังถูกยกขึ้น Die Säule wird aufgerichtet (เสาใหญ่ต้นนี้กำลัง
ถูกยกขึ้น) ประโยคนี้ไม่เน้นผู้กระทำ แต่เน้นสิ่งที่ถูกกระทำ

จากรูปประกอบคำอธิบายประโยค Zustandspassiv เสาต้นนั้นตั้งขึ้นแล้ว
Die Säule ist aufgerichtet (เสาใหญ่ต้นนี้ตั้งไว้แล้ว) แสดงถึงสภาพของเสาดันนี้
จากตัวอย่างนี้ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบความหมายของทั้งสามประโยคโดยใช้รูปภาพ
ที่ปรากฏเป็นตัวช่วยในการทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้น

Aktiv – Vorgangspassiv – Zustandspassiv

a) Bedeutung

Aktiv	Vorgangspassiv	Zustandspassiv
		
Die Arbeiter richten die Säule auf.	Die Säule wird aufgerichtet.	Die Säule ist aufgerichtet.
AKTEUR(E) AKTION	AKTION	ZUSTAND

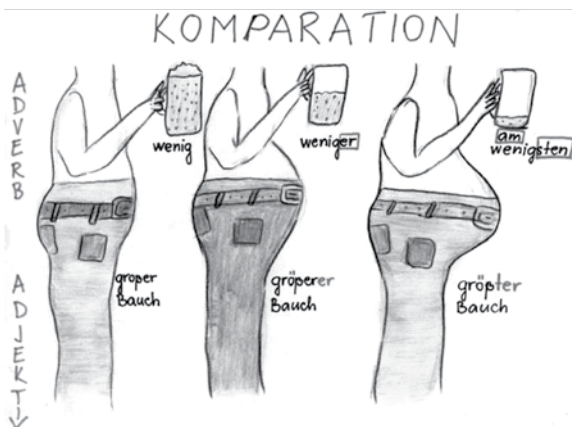
Jemand heftet die Zettel an.
Ich öffne die Tür.
Er bewegt den Kopf.

Die Z. werden angeheftet. Die Z. sind angeheftet.
Die Tür wird geöffnet. Die Tür ist geöffnet.
Der Kopf wird bewegt. — —

ที่มา : Müller, M. et al., 1996 : 24

ตัวอย่างที่ 3 การเปรียบเทียบขั้นกว่าและขั้นสูงสุดของกริยาวิเศษณ์ (Adverb) และ คำคุณศัพท์ (Adjektiv)

จากภาพเป็นการเปรียบเทียบ Adverb คำว่า wenig (น้อย) ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบปริมาณ น้อย น้อยกว่า น้อยที่สุด ของสิ่งที่อยู่ในแก้วทั้งสามใบ และสามารถสังเกตรูปแบบการเปลี่ยนรูปคำโดยดูจากการเน้นการเปลี่ยนรูปของคำ wenig (น้อย) weniger (น้อยกว่า) am wenigsten (น้อยที่สุด) และคำเปรียบเทียบ Adjektiv คำว่า großer Bauch (ท้องใหญ่) größerer Bauch (ท้องใหญ่กว่า) größter Bauch (ท้องใหญ่ที่สุด) อย่างไรก็ตามการสังเกตจากรูปภาพที่ช่วยให้เข้าใจได้เร็วขึ้นแล้ว การเน้นคำหรือใช้เครื่องหมายเน้นข้อแตกต่างของรูปคำ ยังช่วยให้ผู้เรียนจดจำได้ง่ายขึ้น

ที่มา : Janigova, D. 2001. Komparation (Online)

ตัวอย่างที่ 4 การเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ liegen - legen stehen - stellen

จากตัวอย่าง ผู้เรียนเรียนรู้ความหมายของคำว่า liegen- legen (วาง - นำไปวาง) stehen- stellen (ตั้ง - นำไปตั้ง) จากตำแหน่งของหนังสือในรูป พร้อมทั้งเรียนรู้รูปแบบของประโยคจากรูป

Grammatik

Das Buch liegt auf dem Tisch.

Leg das Buch auf den Tisch.

Das Buch steht im Regal.
Dativ

Stell das Buch ins Regal.
Akkusativ

ที่มา : Kopp, G and Frölich, K., 2001 : 130

ตัวอย่างที่ 5 การใช้คำ weil-warum

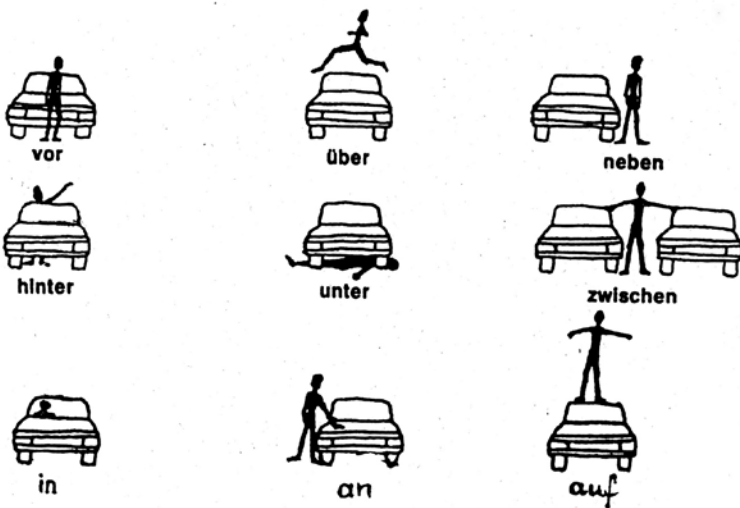
เป็นการอธิบายโดยรูปภาพแสดงความสัมพันธ์ของคำว่า weil-warum คำว่า “weil” (เพราะว่า) เป็นคำสันธาน ทำหน้าที่บอกเหตุผลหรือสาเหตุของการกระทำหรือสภาพ จะนำหน้าอนุประโยคในการถามตอบคำถามด้วย “warum” (ทำไม) โดยไม่ทวนคำถาม

eiwei	i	lwei	lw	eiwei	weilwe	lwei	w	e
lwei	ei	weilwei	lwei	lweiweiwei	lwei	ei	l	w
eiwei	eiw	eiwei	weilw	eiweiweiwei	weilwe	lwei	wel	lwe
eiweiw	eiwei	lweilwe	weilwei	weilw	eiwei	weil	eiwe	lwe
weilweiweiweiweiwei	lweiweiw		weilw	eiwei	weilwe	lwei	weilw	eiwe
weilweiweiweiweiw	eiweiweiw		welwweiweiw	weilwe	lwei	weilwe	lwei	
weilweiweiweiwei	weilweiweiw		weilweiweiw	weilwe	lwei	weilwei	weilwei	
weilwei	weilwe	weilw	lweiw	weilw	eiw	weilwe	lwei	weilweiweiweiw
weilwe	lwei	weilwe	lweiw	weilw	eiwe	weilwe	lwei	weilweiweiweiwei
weilw	eiw	weilweilweiwei	weilw	eiwe	weilwe	lwei	weilwe	lwi
weil	wel	weilweiweiweiwei	weilw	eiwe	weilweiweiw	weilwe	i	weilwe
w	l	weilwe	weilw	eiwe	weilwei	weilwe	weilwe	weilwe

ที่มา : Taatloha, P.eT aL., 1994 : 214

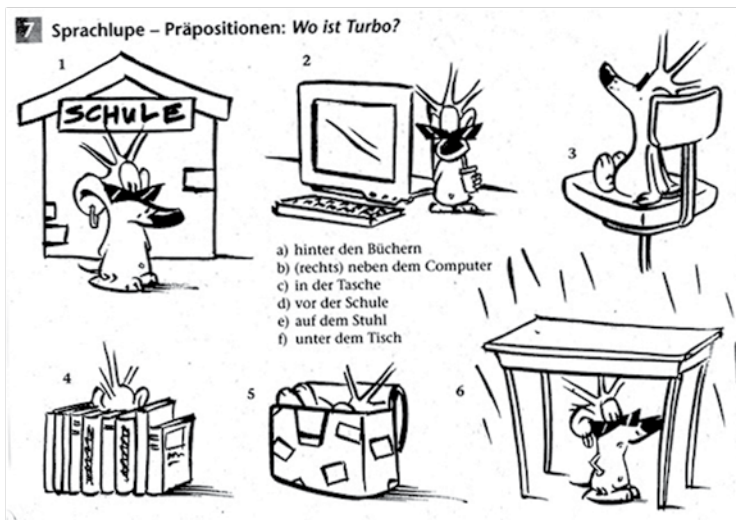
ตัวอย่างที่ 6 และตัวอย่างที่ 7 การใช้คำบุพบท (Präpositionen)

จากตัวอย่างเป็นการอธิบายความหมายของคำบุพบทกลุ่มที่เรียกว่า Wechselpräposition ผู้เรียนเรียนรู้ความหมายโดยการสังเกตจากรูปภาพแต่ละรูป เช่น

ที่มา : Demme S. Leibiger. and Schreiter I. 1999 : 367

ตัวอย่างที่ 7

ที่มา : Funk, H. et al., 2002 : 74

2. เทคนิคการพัฒนาสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืน

1. การเข้าใจหลักไวยากรณ์ และเข้าถึงหลักไวยากรณ์ด้วยตนเอง

นอกจากการเรียนรู้หลักไวยากรณ์จากผู้สอนแล้วผู้เรียนสามารถเข้าใจหลักไวยากรณ์นั้น ๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. อ่านหัวข้อและหลักไวยากรณ์นั้น ต่อจากนั้นพิจารณาโครงสร้างของกฎไวยากรณ์ รวมถึงคำแนะนำเกี่ยวกับข้อยกเว้นของกฎเกณฑ์

2. อ่านหลักเกณฑ์ทั้งหมดโดยละเอียดอีกครั้ง ทำความเข้าใจโดยเฉพาะส่วนที่ซับซ้อนและเข้าใจยากโดยการเปรียบเทียบจากตัวอย่าง

3. ทำเครื่องหมายที่สังเกตได้ให้แก่หลักไวยากรณ์ที่สำคัญ เช่น ชิดเส้นใต้ หรือ เน้นด้วยสี เพื่อให้สังเกตได้ชัดเจน

4. แต่งประโยคด้วยตัวเองและแยกแยะคำออกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้เห็นโครงสร้างของประโยคและตำแหน่งของคำต่าง ๆ อย่างชัดเจน เช่น

<u>Subjekt</u>	<u>Verb</u>	<u>Subjekt</u>
Die Kinder	sind	Thailänder
Das Kind	ist	Deutscher

5. ให้เพื่อนในชั้นเรียนตรวจและแก้ไขประโยคถ้าตัวเองยังไม่แน่ใจว่า ถูกต้องหรือไม่ หลังจากนั้นใช้สัญลักษณ์เน้นตรงคำที่สำคัญในประโยค เช่น

Die Kinder	sind	Thailänder
Das Kind	ist	Deutscher

6. หาตัวอย่างประโยคอื่น ๆ จากหนังสือเล่มอื่น ๆ

7. ทบทวนกฎไวยากรณ์นั้นอีกครั้ง ลองสมมุติตัวเองเป็นผู้สอนและอธิบายกฎไวยากรณ์นั้นให้ตัวเองฟัง

การเข้าถึงหลักไวยากรณ์เยอรมันด้วยตนเองเป็นเทคนิคการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และคิดได้ด้วยตนเอง Rampillon (1996 : 60) ได้กล่าวถึงวิธีการเข้าถึงหลักไวยากรณ์ด้วยตนเองไว้ดังนี้

1. เปรียบเทียบจากประโยคตัวอย่าง
2. หาโครงสร้างของประโยคหรือตำแหน่งคำในประโยคตัวอย่าง
3. เขียนประโยคที่ได้และแยกส่วนต่าง ๆ ของประโยค
4. แยกส่วนต่าง ๆ ของประโยค เช่น ส่วนที่เป็นประธาน กริยา หรือ ส่วนขยายของประโยคโดยการขีดเส้นคั่น จะทำให้เห็นตำแหน่งของคำได้ชัดเจน

5. ชิดเส้นใต้หรือทำเครื่องหมายเน้นคำที่เป็นคุณพจน์สำคัญในประโยค
6. แต่งประโยคใหม่โดยใช้หลักเกณฑ์ที่ค้นพบจากประโยคตัวอย่าง

ในที่นี้จะขอแสดงตัวอย่างการเข้าถึงกฎการกระจายคำกริยา heißen kommen wohnen จากบทสนทนาด้วยตนเอง บทสนทนา ดัดแปลงจากแบบเรียน Moment mal! Lehrbuch1 หน้า 9

ขั้นที่หนึ่ง จากบทสนทนา เรื่อง Name-Wohnort-Adresse ทำเครื่องหมายหรือชิดเส้นใต้ประโยคที่มีกริยา heißen kommen wohnen

Dialog 1

- Wie heißen Sie ?
- Ich heiße Maria.
- Und woher kommen Sie ?
- Ich komme aus Alicante.
- Alicante ? Wo ist das ?
- In Spanien. Und Sie, wo wohnen Sie ?
- In Bremen.

ขั้นที่สอง แยกส่วนของคำ เพื่อให้เห็นโครงสร้างประโยคชัดเจนขึ้น

Wie	heißen	Sie ?
Ich	heiße	Maria.
Woher	kommen	Sie ?
Ich	komme	aus Alicante.
Wo	wohnen	Sie ?

ขั้นที่สาม ทำเครื่องหมายเน้นคำที่เป็นคุณพจน์สำคัญในประโยค

Wie heißen Sie ?

Ich **heiße** Maria.

Woher **kommen** Sie ?

Ich **komme** aus Alicante.

Wo **wohnen** Sie ?

สรุปจากสิ่งที่ค้นพบ มีดังนี้

1. คำกริยาจะอยู่ในตำแหน่งที่สองของประโยคเสมอ
2. อักษรท้ายคำกริยาที่ผันกับประธาน Ich ลงท้ายด้วย -e ผันกับประธาน Sie ลงท้ายด้วย -en

ขั้นที่สี่ สร้างประโยคใหม่จากกฎที่ค้นพบและจากบทสนทนา ตัวอย่าง เช่น

1. Sie heißen Susanne.
2. Ich heiße Peter.
3. Ich komme aus Thailand.
4. Sie kommen aus Deutschland.
5. Ich wohne in Thailand.
6. Sie wohnen in Japan.

2. การใช้สมุดจด บัตรคำ แผ่นจดย่อ

สมุดจด เป็นสมุดส่วนตัวที่ผู้เรียนใช้จดบันทึกความเข้าใจหลักไวยากรณ์ภาษาเยอรมันที่ตนเองได้เรียนในชั้นเรียน เพื่อสามารถนำไปทบทวนนอกชั้นเรียน และง่ายต่อการจำ

บัตรคำ ผู้เรียนทำบัตรคำ รวบรวมและสรุปหลักไวยากรณ์เยอรมันที่ได้เรียนแต่ละบทไว้ในแต่ละบัตรคำ เพื่อง่ายในการทบทวน

แผ่นจดย่อ ใช้จดคำ หรือ หลักไวยากรณ์ที่มีข้อยกเว้น

3. การจดจำ

ความจำระยะยาว (Long-term Memory) สามารถทำให้เกิดขึ้นได้โดยการฝึกฝนทำความเข้าใจและการท่องจำบ่อย ๆ หรือใช้เทคนิคการช่วยจำ เช่น คำคล้องจอง อักษรย่อ หรือรูปภาพ ตัวอย่างเช่น

3.1 คำคล้องจอง

1. การจำ ในรูปของคำคล้องจองที่มีสัมผัส (Präpositionen) ที่ใช้กับคำนามในรูปกรรมรอง (Dativ) เช่น คำคล้องจองของคำบุพบท (Urban, 2005 : 117)

- Aus, bei, mit, nach, seit, von, zu, kannst du nicht Dativ, dumme Kuh !

คำว่า “ zu,, คล้องจองกับคำว่า “ Kuh,, เพราะใช้เสียงสระ อู เหมือนกัน

2. การจำการใช้คำที่ใช้กับอนุประโยค (Nebensatz)

- dass, ob, weil and wenn put the verb at the end.

คำว่า wenn (เว็น) คล้องจองกับคำว่า end (เ็น)

3.2 อักษรย่อที่ขึ้นต้นคำ

- **TKML** (Temporal-Kausal-Modal-Lokal)

หลักการจำในการเรียง Adverb ในประโยค T = Temporal (บอกเวลา) K = Kausal (บอกเหตุผล) M = Modal (บอกลักษณะ) L = Lokal (บอกสถานที่)

Temporal	Kasal	Modal	Lokal
↓	↓	↓	↓
Herr Schmitt kann <u>heute</u> <u>wegen seiner Krankheit</u> <u>leider</u> nicht <u>nach Berlin</u> fahren.			
(wann ?)	(warum ?)	(wie ?)	(wohin ?)

- **ADUSO-** der Satz bleibt so ! (**a**ber-**d**enn-**u**nd-**s**ondern-**o**der) !

การจดจำคำสันธาน โดยการนำตัวอักษรตัวแรกของคำมาอ่านเรียงกัน (Urban, 2005 : 121)

- **BUF DOG-** Bis, Um Für, Durch, Ohne, Gegen (Präpositionen folgt im Deutschen immer der Akkusativ) คำบุพบทที่ใช้กับคำนามในรูปของกรรมตรง (Akkusativ) (Eselbrücken für helle Köpfe, 2005 : 118) (Urban, 2005 : 118)

3.3 การนำคำอักษรขึ้นต้นคำมาแต่งเป็นประโยคเพื่อให้จำได้ง่าย

- **Temporal-Kausal-Modal-Lokal:** Tanzen kann man lernen.

3.4 คำย่อ

Der Iglingorismus อักษรที่ลงท้ายคำนามที่เป็น เพศชาย Artikel der -ig -ling -or -is-mus
der König, der Liebling, der Motor, der Dosis, der Tourismus

Die Heitungkeiteischaftionitätik อักษรที่ลงท้ายที่เป็นเพศหญิง Artikel die -heit -ung -keit -ei -schaft -ion -ität -ik
die Krankheit, die Übung, die Fertigkeit, die Bäckerei, die Gesellschaft, die Information, die Identität, die Germanistik

Tumchenmament (i) umlein อักษรที่ลงท้ายคำที่เป็นเพศกลาง Artikel das -tum -chen-ma-ment – (i) um-lein
das Eigentum, das Mädchen, das Thema, das Moment, das Studium,
das Tischlein

บทสรุป

ไวยากรณ์ภาษาเยอรมันมีความสำคัญต่อผู้เรียนภาษาเยอรมัน เพราะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเรียนทักษะ การฟัง พูด อ่าน และเขียน แม้กระนั้นปัญหาในการเรียนไวยากรณ์ภาษาเยอรมันยังคงเป็นปัญหาหลักสำหรับผู้เรียนไทย เนื่องจากความแตกต่างในด้านภาษาไทยและภาษาเยอรมันมีมาก ทำให้ผู้เรียนทำความเข้าใจหลักไวยากรณ์ ได้ยาก

วิธีที่ช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมันได้อย่างประสบผลสำเร็จ คือวิธีการเรียนรู้ที่เน้นความเข้าใจและการจดจำหลักเกณฑ์ทางไวยากรณ์และนำมาผสมผสานกับการเข้าถึงหลักไวยากรณ์ด้วยตัวเอง การสร้างแบบฝึกหัดอย่างง่ายด้วยตัวเอง การตรวจสอบความผิดพลาดด้วยตัวเอง รวมถึงความสามารถในการใช้สื่อการเรียนสมัยใหม่ ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายจำเจอีกต่อไป เพราะทำให้ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็น กระตือรือร้นในการเข้าถึงหลักเกณฑ์ทางไวยากรณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง นอกจากนี้บทบาทของผู้สอนควรจะอยู่ในฐานะผู้แนะนำมากกว่าเป็นผู้ให้ฝ่ายเดียว เทคนิคการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมันที่กล่าวในบทความนี้ไม่จำเป็นต้องใช้เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้นแต่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองนอกห้องเรียนได้เช่นกัน สิ่งสำคัญที่สุดต่อการเรียนรู้ด้วยวิธีนี้ก็คือความรับผิดชอบและเปลี่ยนความคิดที่ว่า “ถ้าครูหรืออาจารย์ไม่สั่ง หรืออะไรที่ไม่มีความจำเป็นให้ฉันก็จะไม่ทำ” ออกจากความคิดไป ถ้าผู้เรียนสามารถนำเทคนิคการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมันไปใช้ปฏิบัติจริงจะประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาเยอรมันและยังปรับเปลี่ยนความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเรียนไวยากรณ์ภาษาเยอรมันอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

Aufderstraße, H., et al. 2003. **Themen 2 aktuell Kursbuch** : Deutsch als Fremdsprache Niveaustufe A2. Ismaning: Hueber.

- Demme, S., Leibiger, C and Schreiter, I. 1999. **Deutschland – fremd und vertraut: Ein Lern- und Lehrmaterial für fortschrittliche amerikanische Studierende des Deutschen als Fremdsprache.** Friedrich-Schiller-Universität Jena.
- Funk, H., et al. 2002. **Geni@l Kurbuch A1 : Deutsch als Fremdsprache für Jugendliche.** Berlin/ München : Langenscheidt.
- Kopp, G and Frölich, K. 2001. **Pingpong Neu 2 : Dein Deutschbuch.** Ismaning: Heuber
- Müller, M., et al. 1996. **Moment mal !. Lehrbuch 1 : Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache.** Berlin und München: Langenscheidt.
- Rampillon, U. 1995. **Lernen leichter machen : Deutsch als Fremdsprache.** München: Hueber.
- Rampillon, U. 1996. **Lerntechniken im Fremdsprachunterricht Handbuch : “Forum Sprache” 3. überarbeitete Auflage.** München: Hueber.
- Taatloha, P., et al. 1994. **Viel Spaß mit Deutsch : Ein Lehrwerk für Jugendliche in Thailand. Bd.1. 2. Aufl.** Bangkok : Duangkamol.
- Urban, A. 2005. **Eselbrücken für helle Köpfe.** Erfstadt : Area.

Funk, H., et al. 2002. **Geni@l Kurbuch A1 : Deutsch als Fremdsprache für Jugendliche.** Berlin/ München : Langenscheidt.